

Regionale Adviesraad Werk en Bijstand

Bezoek/Correspondentie-adres:
De Bleek 6,
3447 GV Woerden.

Gemeenteraadsleden gemeente Woerden,
Postbus 45,
3440 AA Woerden

Woerden, 3 november 2014,

U heeft een groot aantal verordeningen ter bespreking ontvangen. Het college vond het niet nodig advies hierover te vragen aan de Regionale Adviesraad Werk en Bijstand (RAWB). Echter de RAWB hecht er aan u zijn visie te geven, zodat u haar mee kunt wegen bij uw beraadslagingen.

Visie document: beleidsuitgangspunten 2015 Participatie Werk & Inkomen (14i.02591).

Het document geeft een heldere samenvatting. Wat de inkomensvoorziening betreft is de opvatting helder: de wet moet gevolgd worden. Daar kan niemand op tegen zijn, Echter er moet ook maatwerk geleverd worden. De vraag die hierbij opkomt is: hoe waarborg je dat als de uitvoering aan een derde partij wordt overgelaten. De ervaring van de RAWB is dat dit een aandachtspunt is.

Ferm Werk en WoerdenWijzer moeten nauw samenwerken, zo staat in het visie document. Dat zal iedereen ondersteunen. Maar om te voorkomen dat burgers tussen wal en schip vallen is er meer nodig: partijen moeten zich niet verschuilen achter hun bevoegdheden, maar de problemen oplossen. Ook dit is een serieus aandachtspunt.

Wat de inkomensvoorziening betreft is het intrekken van de declaratieverordening zoals in de Memo van Ferm Werk: 'Verordeningen wet maatregelen WWB en Participatiewet' staat vermeld, zorgwekkend. Dit is een grote inkomensachteruitgang voor de minima. Onduidelijk is of en hoe dit gerepareerd gaat worden. In ditzelfde verband : de bijdragen van het Jeugdsportfonds worden met ingang van 2015 beëindigd. Hoe wordt dit opgevangen?

De gemeente geeft haar visie op re-integratie. Onduidelijk is in welke mate de gemeente (en Ferm Werk) dit kan bepalen daar vele zaken in regionaal verband geregeld moeten worden. De ontwikkelingen op dit niveau is voor de geïnteresseerde burgers geheel onduidelijk. De re-integratie visie in het document is traditioneel. De wet opent nieuwe mogelijkheden van loonkosten subsidie en beschut werk, maar verder zijn de ondersteuningsvoorzieningen niet nieuw. Het bedrijfsleven moet zijn verantwoordelijkheid nemen, maar dat is nogal gratis als het aantal werklozen en wwB-ers de afgelopen paar jaar sterk is opgelopen. De RAWB mist hier een intensief actieprogramma.

Bij de activering van bijstandsgerechtigden is het uitgangspunt dat iedereen zich kan ontwikkelen. Dat is mooi, maar de vraag is van waar naar waar, zodanig dat iedereen een plek op de arbeidsmarkt zal verkrijgen. Het antwoord is : dat zal niet gebeuren. De competentie eisen in de markt worden door technologische en internationaal economische

factoren, in ras temp hoger en een grote groep aan de onderkant van de arbeidsmarkt zal dat niet kunnen bijbenen en kunnen bijspijkeren. De wetenschap is daar helder in. Verder zijn de banen er gewoonweg niet, waardoor over-competente medewerkers banen bezet houden ten koste van mensen met meer bescheiden competenties. De onderkant van de arbeidsmarkt is compleet vastgelopen. Deze noties klinken niet door in het visie document. De RAWB is er van overtuigd dat een substantieel deel van mensen in de bijstand nooit een baan bij een reguliere werkgever zal kunnen bemachtigen en pleit er dan ook voor om naar die mensen helder te zijn en hen niet met allerlei maatregelen te achtervolgen alsof zij wel die baan kunnen bemachtigen.

Er wordt al een paar jaar gevraagd om een doelgroepen beleid, ook door de gemeenteraad. Dat is urgent. De RAWB ziet drie hoofd categorieën:

a) mensen die geen baan zullen bemachtigen: activiteiten voor hen liggen in de sfeer van dagbesteding en een uitnodigend vrijwilligers circuit. De omvang hiervan moet in kaart gebracht worden en implementatie vraagt intensieve aandacht, om 'schuttingwerk' te voorkomen

b) Mensen die met loonkostensubsidie, detachering, beschutwerk hun bijdragen leveren. Volume kan niet vastgesteld worden zonder nadere kwalificatie eisen en budgetten te definiëren. De vrees is dat de budgetten te krap zullen zijn voor deze grote groep, te meer omdat het hier langdurige verplichtingen betreft. Node gemist is een visie hoe om te gaan met burgers die zich nieuw aandienen op de arbeidsmarkt, die traditioneel in de wsw of de wajong kwamen, maar vanaf 2015 daar nu van afgesloten zijn.

c) burgers die met enige ondersteuning hun weg naar de arbeidsmarkt kunnen vinden. Ook voor deze categorie zijn grote inspanningen van (regionale) overheden noodzakelijk om aan de onderkant van de arbeidsmarkt verschuivingen aan te brengen zodat banen die overgekwalificeerd zijn gedefinieerd weer beschikbaar te laten komen voor mensen met gepaste competenties.

Werken met behoud van uitkering mag voor maximaal 2 jaar. Dat iemand investeert in zichzelf, mag gevraagd worden, maar hij moet dan wel een redelijke verwachting hebben dat hem dat wat oplevert. 2 jaar werken met behoud van uitkering kan acceptabel zijn mits een baan op minstens minimumloon niveau gegarandeerd is. Als dat niet bij aanvang van het traject toegezegd kan worden dan moet de cliënt een substantieel deel van de inkomsten, die Ferm Werk ontvangt van de opdrachtgever voor het werk van de cliënt, in zijn/haar inkomen terug kunnen zien. Verder moet het werk staan in het kader van een traject waarbij gewerkt wordt aan de competentie van de cliënt. Knelpunten en vorderingen moeten continu gemonitord worden.

Cliëntenraden zijn belangrijk, zo blijkt uit het visie document. De instelling van zo'n raad bij Ferm Werk is in een vergevorderd stadium. Ferm Werk is niet bereid om daadwerkelijke hulp van burgers aan individuele cliënten te faciliteren. De RAWB dringt er op aan een dergelijke faciliteit op gemeentelijk niveau te behouden in de vorm van een spreekuur omdat hier grote behoefte aan is, zo blijkt. Dit past naadloos in een participatiesamenleving.

Verordeningen algemeen

In de verordeningen staan veel 'kan' bepalingen. De redenering daaraan ten grondslag is helder. Echter het nadeel is dat de burger niet meer weet waar hij aan toe is. Betekent dit dat bij deze constructie de hoopvolle burger een beroep op de gemeente kan doen? Of betekent dit dat de gemeente kan doen wat zij wil?

In de huidige situatie moet in de DVO alle 'kan' bepalingen vervangen worden door een vaststelling of de gemeente datgene wat in de bepaling staat nou gaat doen of juist niet. Opvallend is uiteraard dat in de afstemmingsverordening 'kan' bepalingen niet voorkomen: dus de burger wordt vooral gehouden aan zijn verplichtingen en straffen, maar wat hij van de overheid kan verwachten is vaag. Vanuit de belastingbetaler is dit ook onacceptabel: die

betaalt, opdat de overheid verplichtingen op zich neemt en afspraken nakomt en dat dat toetsbaar is..

Bijzondere bijstand

De wet kent 'bijzondere bijstand' (artikel 35) maar schrijft geen verordening voor. Het gevaar is dat de bijzondere bijstand ondergesneeuwd wordt. Dat is nu al het geval. Een half jaar geleden heeft de RAWB aan FW gevraagd: de bijzondere bijstand is verruimd (er is meer geld) waar bestaat die verruiming uit? FW was hier onbekend mee. Als je naar de budgetten van FW kijkt, dan zie je dat bijzondere bijstand bij de gewone bijstand is opgeteld. Dus de vrees is dat het budget voor bijzondere bijstand gebruikt wordt voor de gewone bijstand. Dat is volgens de wet niet de bedoeling.

Het is dus nodig dat het budget voor de bijzondere bijstand helder wordt, wat de toekenningvoorwaarden zijn en waar de verruiming budgettair en qua voorzieningen uit bestaat.

Afstemmingsverordening

De wet in artikel 18 is heel duidelijk waar boet opgelegd moet worden . Dat wordt onderstreept in artikel 10 van de verordening (geüniformeerde arbeidsverplichtingen). Artikel 7 van de verordening gaat over de straffen die voortkomen uit de re-integratie verplichtingen. Die kunnen door de gemeente geformuleerd worden. Er is niet veel op af te dingen. De straffen zijn wat zwaarder geworden, maar dat is wel in lijn met de wet. Gezinnen met kinderen kunnen ontzien worden, zo staat in de toelichting.

Een sub-artikel vraagt aandacht: artikel 7 c III: alleenstaande ouder die een arbeidsplichtontheffing heeft (jonge kinderen) die haar/zijn re-integratie verplichtingen niet nakomt , krijgt als straf dat de ontheffing van arbeidsverplichting ingetrokken (wat een zware straf is) en er wordt een boete opgelegd. Dat vind de RAWB te veel. Het moet bij de arbeidsontheffing als straf blijven.

Declaratieregeling.

Zoals boven is opgemerkt verdwijnt deze regeling Deze regeling gaf geld aan minima voor cultuur, educatie en recreatie etc. . Dit was !95 euro per gezinslid op bijstand niveau of bv 66 euro voor iemand tussen 115 en 120% van bijstandsniveau, Daarenboven worden nog wat andere aspecten vergoed (krant, internet)

Sport activiteiten voor jeugdigen worden bekostigd uit het jeugdsportfonds (maximaal 225 euro pp.). Er is medegedeeld dat het jeugdsportfonds stopt.

Beëindiging van beide fondsen is een grote financiële aderlating voor mensen met een minimum inkomen.

De RAWB vraag om een vervangende regeling de ontwerpen vóór 2015 zodat minima hun activiteiten kunnen continueren.

Chronisch zieken, gehandicapten en ouderen

Deze regeling bestaat nog in 2014, maar met ingang van 2015 stop deze. Dit is een verslechtering van de positie van betreffenden met €250.

De RAWB zou graag op de hoogte gebracht worden van een vervangende regeling.

Participatieverordening 2015

Deze verordening is nog lang niet definitief. Regionale samenwerking, zoals afgesproken is in het Sociaal Akkoord, zal aanpassing van artikelen zoals 4,6,7,13 vergen. Dat overleg onttrekt zich aan democratische beïnvloeding en besluitvorming. Het ontbreekt aan inzicht in

de discussie die daar gevoerd wordt en welke standpunten partijen innemen. Het democratisch gehalte mag wel wat verbeterd worden.

Deze verordening zaait verdere verwarring over de doelgroepen. In de IASZ was de participatieladder leidend, in de rapporten over de opzet van Ferm Werk was de loonwaarde bepalend, nu worden nieuwe criteria ingevoerd: korte en lange afstand tot de arbeidsmarkt, kwetsbare en uiterst kwetsbare burgers en de wet kent 'burgers met een lichamelijke verstandelijke of psychische beperking'. Je kunt er voor kiezen om een veelheid van definities te handteren, maar dan moet de matrix wel geheel ingevuld worden, want er is grote overlap tussen de aanduidingen. Dit belemmert een goede discussie en besluitvorming m.b.t. doelgroepen enorm. Grotere coherentie is noodzakelijk.

Criteria voor de aanwending van de respectievelijke voorzieningen worden gedefinieerd zonder inzicht in de kosten per voorziening per cliënt en het totale budget beschikbaar. Dat kun je doen als het budget oneindig is. Als dat niet het geval is, zullen toetredingscriteria samenhangen met budgetten. Zo is gemakkelijk te berekenen dat volledige invulling van beschutwerk, als de plaatsen evenredig over het land verdeeld worden, Ferm Werk ongeveer 2 miljoen euro extra zal kosten, buiten de WSW. Dit geeft het gratuite karakter aan van deze verordening.

Andere bedenkingen:

-het is voor een cliënt die tot de kwetsbare of uiterst kwetsbare groep behoort zeer aantrekkelijk om tot de gehandicapten groep te gaan behoren omdat hij dan, zijn leven lang, WML kan verkrijgen via loonkostensubsidie bij beschut werk. Als hij dat niet doet dan is zijn route: eventueel WW, bijstand, WML via loonkostensubsidie voor een of twee jaar, daarna de rest van zijn leven bijstand. Dit geeft aan dat verder nadenken over deze problematiek gewenst is.

-zo ontgaat het de RAWB waarom er wel een premie is voor een Participatieplaats, maar niet voor een werkervaringsplaats of detachingsplaats en er geen bescheiden premie voor een leer-werktraject is. Over de hoogte van de premie zijn hierboven al opmerkingen gemaakt -onduidelijk is waarom burgers niet zichzelf, i.p.v. alleen de gemeente, kunnen aanmelden om na te gaan of zij aan de UWV criteria voor beschut werk voldoen om daarna geplaatst te worden of op de wachtlijst te komen?

-waarom wordt de WW-periode niet meegeteld bij de indeling van cliënten in de categorieën?

-toetredingscriteria tot de voorzieningen zijn gedefinieerd, maar wat zijn de verplichtingen van de ontvangende partij (werkgever)?

Het advies van de RAWB is om deze verordening aan te houden en te vragen om een meer afgewogen en voldragen verordening voor te leggen .